

ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Trnavská cesta 52
P.O.BOX 45
826 45 Bratislava

„Prichádza chrípková sezóna“

Chrípka je infekčné ochorenie vyvolané vírusom chrípkou. Klinicky prebieha ako akútne zápalové ochorenie horných dýchacích ciest. Jej nástup je obvykle náhly, z plného zdravia. Často začína zimnicou, bolesťami hlavy, teplota stúpa na 39 - 40 °C. Chorý má bolesti svalov a kĺbov, suchý, dráždivý kašeľ, nádchu, pocit sucha a škrabania v hrdle. Ku klinickým príznakom dochádza za jeden až tri dni od infikovania sa. Pokiaľ nevzniknú komplikácie, príznaky do piatich dní odoznejú. Úplné uzdravenie obvykle nastáva až do štyroch týždňov od prvých príznakov.

Epidémie chrípkou vznikajú každoročne z dôvodu premenlivosti vírusov chrípkou. Vírusy podliehajú drobným genetickým zmenám – mutáciám, z toho dôvodu prichádza k opakujúcim sa malým epidémiám v dvoch až troch ročných cykloch. Raz za 10 až 40 rokov prichádza k veľkej zmene vírusu. Skrížením medzi ľudským a zvieracím typom chrípkového vírusu vznikne úplne nový typ vírusu, ktorý je schopný vyvolať rozsiahle pandémie. Ostatná pandémia bola zaznamenaná v rokoch 2009 – 2010. Epidémie chrípkou predstavujú nielen zdravotný, ale aj závažný ekonomický a spoločenský problém.

V chrípkovej sezóne 2014/2015 na Slovensku navštívilo s chrípkou lekára približne 200 000 ľudí. Laboratórne sa chrípkou podarilo potvrdiť v 540 prípadoch. Laboratórne potvrdené prípady tvoria iba „špičku ľadovca“ z celkového počtu prípadov chrípkou a ich skutočný počet je oveľa vyšší. Za toto obdobie bolo hlásených 74 ťažkých akútnych respiračných ochorení, ktoré si vyžiadali hospitalizáciu. Z tohto počtu zomrelo 25 ľudí. V 19 prípadoch úmrtia sa potvrdila prítomnosť vírusu chrípkou, z toho 14 krát išlo o vírus chrípkou typu A(H1N1)pdm09, ktorý spôsobil ostatnú pandémiu chrípkou. Pandemický kmeň chrípkou už možno považovať za bežný sezónny kmeň, ktorý cirkuluje v populácii a dá sa predpokladať, že bude spôsobovať ďalšie prípady ochorení. Dôkazom toho je, že skupina odborníkov Svetovej zdravotníckej organizácie, ktorá každoročne určuje odporúčané kmene vírusov chrípkou, ktoré majú byť zahrnuté do chrípkových vakcín, tento kmeň zaradila aj do vakcíny určenej pre nadchádzajúcu sezónu 2015/2016.

Zaočkovanosť populácie proti chrípkou v Slovenskej republike už niekoľko rokov za sebou klesá. V uplynulej chrípkovej sezóne klesla na úroveň 4,6 %. Svetová zdravotnícka organizácia odporúča celkovú zaočkovanosť populácie vyššiu ako 30 %. Očkovanie pritom výrazne znižuje množstvo závažných prípadov i cirkuláciu vírusov chrípkou v populácii. V odborných kruhoch je očkovanie proti chrípkou považované za spoľahlivé, bezpečné a zároveň ide o najefektívnejší spôsob prevencie.

Svetová zdravotnícka organizácia pripravuje na každú chrípkovú sezónu nové odporúčanie zloženia chrípkových vakcín. Pre chrípkovú sezónu 2015/2016 obsahujú vakcíny antigény kmeňov vírusov chrípkou typu:

- A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-like,
- A/Switzerland/9715293/2013 (H3N2)-like,
- B/Phuket/3073/2013-like.

Najvhodnejším časom na očkovanie sú mesiace október a november. Možno očkovať aj v ďalších zimných mesiacoch, dokonca aj v čase zvýšenej aktivity chrípky. Očkovaná osoba však môže ochoriť skôr, ako si stihne vytvoriť protilátky, čo trvá približne 10 až 14 dní.

Svetová zdravotnícka organizácia odporúča očkovanie proti chrípke predovšetkým pre:

- tehotné ženy bez ohľadu na mesiac tehotenstva,
- deti vo veku od šesť mesiacov do päť rokov,
- osoby 65 ročné a staršie,
- osoby s chronickými ochoreniami dýchacích ciest, srdcovocievneho systému, metabolickými, renálnymi a imunitnými poruchami,
- zdravotníckych pracovníkov.

prof. MUDr. Ivan Rovný, PhD., MPH
hlavný hygienik Slovenskej republiky